Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

13 päivänä marraskuuta 2014*

Muutoksenhaku — Euroopan parlamentin jäsen — Korvaukset, joiden tarkoituksena on parlamentin jäsenen tehtävien hoitamisesta aiheutuvien kulujen kattaminen — Perusteettoman edun palautus — Takaisin periminen — Vanhentuminen — Kohtuullinen aika

Asiassa C-447/13 P,

jossa on kyse Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 56 artiklaan perustuvasta valituksesta, joka on pantu vireille 2.8.2013,

Riccardo Nencini, kotipaikka Barberino di Mugello (Italia), edustajanaan avvocato M. Chiti,

valittajana,

ja jossa vastapuolena on

Euroopan parlamentti, asiamiehinään S. Seyr ja N. Lorenz, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja R. Silva de Lapuerta, varapresidentti K. Lenaerts, joka hoitaa toisen jaoston tuomarin tehtäviä, sekä tuomarit J.-C. Bonichot (esittelevä tuomari), A. Arabadjiev ja J. L. da Cruz Vilaça,

julkisasiamies: M. Szpunar,

kirjaaja: hallintovirkamies M. Aleksejev,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 3.4.2014 pidetyssä istunnossa esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 19.6.2014 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Valituksellaan Nencini vaatii kumottavaksi unionin yleisen tuomioistuimen tuomion Nencini v. parlamentti (T-431/10 ja T-560/10, EU:T:2013:290, jäljempänä valituksenalainen tuomio) yhtäältä siltä osin kuin kyseinen tuomioistuin hylkäsi asiassa T-560/10 hänen vaatimuksensa, jotka koskivat

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

ensisijaisesti Euroopan parlamentin pääsihteerin 7.10.2010 tekemän päätöksen, joka koski tiettyjen sellaisten summien takaisin perimistä, jotka valittaja, joka on Euroopan parlamentin entinen jäsen, oli saanut matka- ja avustajakulukorvauksina ja jotka oli maksettu perusteettomasti, sekä parlamentin varainhoidon pääosaston pääjohtajan 13.10.2010 päivätyn veloitusilmoituksen nro 315653 samoin kuin kaikkien näihin liittyvien tai näitä edeltävien toimien kumoamista, sekä toissijaisesti asian palauttamista parlamentin pääsihteerin käsiteltäväksi, jotta tämä määrittäisi uudelleen oikeudenmukaisesti määrän, jonka takaisin perimistä vaaditaan, ja toisaalta siltä osin kuin kyseisessä asiassa Nencini velvoitettiin korvaamaan oikeudenkäyntikulut kokonaisuudessaan asiassa T-560/10 ja osittain asiassa T-431/10.

Asian tausta

2 Asian tausta esitetään valituksenalaisen tuomion 1–8 kohdassa ja se voidaan tiivistää seuraavasti.

3 Nencini (jäljempänä valittaja) oli parlamentin jäsen lainsäädäntökauden 1994-1999.

4 Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksen jälkeen parlamentti päätti aloittaa vuoden 2006 joulukuussa muun muassa valittajaa koskeneen tarkastusmenettelyn avustaja- ja matkakuluihin liittyen.

5 Parlamentin pääsihteeri teki 16.7.2010 päätöksen nro 311847, joka koski tiettyjen matka- ja avustajakulukorvauksina perusteettomasti maksettujen summien takaisinperintämenettelyä valittajan osalta (jäljempänä pääsihteerin ensimmäinen päätös).

6 Pääsihteerin ensimmäisessä päätöksessä, joka oli laadittu englanniksi, katsottiin, että 455 903,04 euron kokonaismäärä (josta 46 550,88 euroa matkakorvauksina ja 409 352,16 euroa avustajakorvauksina) (jäljempänä riidanalainen summa) oli parlamentin jäsenten kuluja ja korvauksia koskevien sääntöjen perusteella maksettu perusteettomasti valittajalle tämän toimikauden aikana. Parlamentin varainhoidon pääosaston pääjohtajan 4.8.2010 päivätty veloitusilmoitus nro 312331, joka koski riidanalaisen summan takaisin perimistä (jäljempänä ensimmäinen veloitusilmoitus), annettiin tiedoksi valittajalle.

7 Parlamentin pääsihteeri teki 7.10.2010 italiaksi laaditun päätöksen, jolla korvattiin pääsihteerin ensimmäinen päätös (jäljempänä pääsihteerin toinen päätös) ja jonka liitteenä oli parlamentin varainhoidon pääosaston pääjohtajan samana päivänä päivätty veloitusilmoitus nro 315653, jolla korvattiin ensimmäinen veloitusilmoitus riidanalaisen summan osalta (jäljempänä toinen veloitusilmoitus). Kyseiset kaksi toimea annettiin tiedoksi valittajalle 13.10.2010.

Oikeudenkäyntimenettely unionin yleisessä tuomioistuimessa ja valituksenalainen tuomio

8 Unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 24.9.2010 jättämällään kannekirjelmällä valittaja riitautti asiassa T-431/10 pääsihteerin ensimmäisen päätöksen, ensimmäisen veloitusilmoituksen ja kaikki muut näihin liittyvät tai näitä edeltävät toimet.

9 Unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 10.12.2010 jättämällään kannekirjelmällä valittaja riitautti asiassa T-560/10 pääsihteerin toisen päätöksen ja toisen veloitusilmoituksen sekä pääsihteerin ensimmäisen päätöksen, ensimmäisen veloitusilmoituksen ja kaikki muut näihin liittyvät tai näitä edeltävät toimet.

10 Valittajan samanaikaisesti tekemät välitoimihakemukset hylättiin unionin yleisen tuomioistuimen presidentin määräyksillä Nencini v. parlamentti (T-431/10 R, EU:T:2010:441) ja Nencini v. parlamentti (T-560/10 R, EU:T:2011:40).

11 Asiat T-431/10 ja T-560/10 yhdistettiin kirjallista käsittelyä, suullista käsittelyä ja tuomion antamista varten.

12 Valittaja ilmoitti unionin yleiselle tuomioistuimelle 18.4.2012 pidetyssä istunnossa peruuttavansa kanteensa asiassa T-431/10.

13 Valituksenalaisessa tuomiossa unionin yleinen tuomioistuin totesi valittajan peruuttaneen kanteensa asiassa T-431/10 ja määräsi näin ollen poistamaan kyseisen asian rekisteristä.

14 Asiaa T-560/10 ratkaistessaan unionin yleinen tuomioistuin katsoi, että valittajan vaatimukset, jotka koskivat ”kaikkien muiden pääsihteerin toiseen päätökseen liittyvien tai sitä edeltävien toimien” kumoamista, kohdistuivat puhtaasti valmisteleviin toimiin, minkä vuoksi ne oli jätettävä tutkimatta.

15 Se katsoi myös, että valittajan vaatimukset, jotka koskivat toisen veloitusilmoituksen kumoamista, kohdistuivat pääsihteerin toisen päätöksen puhtaasti vahvistavaan toimeen, minkä vuoksi ne oli myös jätettävä tutkimatta.

16 Asiakysymyksen osalta unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi valittajan vaatimukset, jotka koskivat pääsihteerin toisen päätöksen kumoamista.

17 Valituksenalaisella tuomiolla unionin yleinen tuomioistuin velvoitti valittajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut asiassa T-560/10 välitoimimenettelystä aiheutuneet kulut mukaan lukien ja katsoi asiassa T-431/10, että kumpikin asianosainen vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan välitoimimenettelystä aiheutuneet kulut mukaan lukien.

Valitus

18 Valittaja vaatii, että unionin tuomioistuin

— kumoaa valituksenalaisen tuomion siltä osin kuin siinä hylätään hänen vaatimuksensa, jotka koskevat pääsihteerin toisen päätöksen kumoamista

— toissijaisesti palauttaa asian parlamentin pääsihteerille, jotta tämä määrittää oikeudenmukaisesti maksettavan summan määrän, ja

— velvoittaa parlamentin korvaamaan oikeudenkäyntikulut unionin yleisessä tuomioistuimessa asioissa T-431/10 ja T-560/10 sekä oikeudenkäyntikulut unionin tuomioistuimessa.

19 Parlamentti vaatii, että valitus hylätään ja että valittaja velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Valituksen tarkastelu

20 Valittaja esittää viisi perustetta valituksensa tueksi. Hänen neljä ensimmäistä valitusperustettaan koskevat syitä, joilla unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi hänen perustelunsa, jotka koskivat pääsihteerin toisen päätöksen kumoamista. Hänen viides valitusperusteensa koskee sitä, mitä unionin yleinen tuomioistuin tuomitsi oikeudenkäyntikuluista sekä asiassa T-431/10 että asiassa T-560/10.

21 Parlamentti väittää, että nämä valitusperusteet on jätettävä tutkimatta tai että ne ovat perusteettomia.

Valituksessa esitettyjen vaatimusten tarkastelu siltä osin kuin ne koskevat oikeudenkäyntikulujen korvaamiseen velvoittamista asiassa T-431/10

22 On muistutettava, että Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 58 artiklan toisen kohdan mukaan muutosta ei voida hakea vain oikeudenkäyntikulujen määrän osalta tai siltä osin, kuka vastaa oikeudenkäyntikuluista.

23 Käsiteltävässä asiassa on todettava, että asian T-431/10 osalta valituksenalaisen tuomion tuomiolauselman 3 ja 4 kohdasta ilmenee, että kyseinen asia poistetaan unionin yleisen tuomioistuimen rekisteristä ja asianosaiset vastaavat oikeudenkäyntikuluistaan kyseisessä asiassa.

24 Käsiteltävässä valituksessa valittaja kiistää kuitenkin vain valituksenalaisen tuomion tämän osan perustelut, jotka liittyvät tuomiolauselman 4 kohtaan, joka koskee oikeudenkäyntikuluja.

25 Kuten Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön edellä mainitusta määräyksestä ilmenee, sillä ei ole toimivaltaa määrittää, kuka vastaa oikeudenkäyntikuluista (ks. mm. määräys Eurostrategies v. komissio, C-122/07 P, EU:C:2007:743, 24 kohta).

26 Siltä osin kuin valituksessa esitetyt vaatimukset koskevat oikeudenkäyntikuluista tuomittua asiassa T-431/10, ne on jätettävä tutkimatta. Siltä osin kuin valituksessa esiintyvät vaatimukset koskevat kyseistä asiaa, ne on näin ollen hylättävä.

Valituksessa esitettyjen vaatimusten tarkastelu siltä osin kuin ne koskevat asiaa T-560/10

Asianosaisten lausumat

27 Väitettyään tuloksetta ensimmäisessä oikeusasteessa, että häneltä vaadittu saaminen oli vanhentunut, valittaja väittää ensimmäisellä valitusperusteellaan, että unionin yleinen tuomioistuin rikkoi käsiteltävässä asiassa sovellettavia vanhentumista koskevia sääntöjä. Vanhentumisajan alkamiskohdan määrittämiseksi unionin yleinen tuomioistuin ensinnäkin tulkitsi virheellisesti Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavasta varainhoitoasetuksesta 25.6.2002 annetun neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1605/2002 (EYVL L 248, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 13.12.2006 annetulla neuvoston asetuksella (EY, Euratom) N:o 1995/2006 (EUVL L 390, s. 1; jäljempänä varainhoitoasetus), 73 a artiklaa sekä asetuksen N:o 1605/2002 soveltamissäännöistä 23.12.2002 annetun komission asetuksen (EY, Euratom) N:o 2342/2002 (EYVL L 357, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 23.4.2007 annetulla komission asetuksella (EY, Euratom) N:o 478/2007 (EUVL L 111, s. 13; jäljempänä soveltamisasetus), 85 b artiklaa.

28 Valittaja katsoo, että ylemmäntasoisessa oikeusnormissa eli varainhoitoasetuksen 73 a artiklassa säädetty viiden vuoden vanhentumisaika on – siltä osin kuin sitä sovelletaan ajanjaksoon, jonka aikana saamisoikeus on määritettävä – luonteeltaan erilainen kuin soveltamisasetuksen 85 b artiklassa säädetty määräaika, jota sovelletaan yksinomaan ajanjaksoon, jonka aikana kyseinen saaminen on pantava maksuun, sillä muuten jätetään huomiotta oikeusvarmuuden ja tehokkaan oikeussuojan periaatteet. Näiden kahden määräajan alkamisajankohta ei siis voi olla sama, toisin kuin unionin yleinen tuomioistuin katsoo.

29 Jos tätä tulkintaa ei hyväksytä, valittaja väittää toiseksi, että kyseiset kaksi asetusta ovat lainvastaisia, koska niissä jätetään huomiotta vanhentumista säätelevät yleiset periaatteet, oikeusvarmuuden ja tehokkaan oikeussuojan periaatteet ja velallisen puolustautumisoikeudet. Valittaja moittii kolmanneksi unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että tämä tarkasteli itsenäisenä argumenttina valittajan sen kanneperusteen tueksi esittämää argumenttia, joka koski vanhentumissääntöjen rikkomista ja joka perustui siihen, ettei parlamentti noudattanut kohtuullista aikaa saamisensa vahvistamiseksi.

30 Parlamentti väittää, että tämä peruste on jätettävä tutkimatta, koska valittaja vetoaa yhtäältä samoihin argumentteihin, jotka hän esitti ensimmäisessä oikeusasteessa ja joiden mukaan vanhentumisaikoja on kaksi. Toisaalta lainvastaisuusväite esitetään sen mukaan ensimmäistä kertaa tässä valituksessa.

31 Parlamentti korostaa, että kyseinen peruste ei missään tapauksessa ole perusteltu, koska unionin yleinen tuomioistuin sovelsi asianmukaisesti varainhoitoasetuksen 73 a artiklan ja soveltamisasetuksen 85 b artiklan täysin selkeitä säännöksiä, ja valittaja itse vetosi kyseisiin artikloihin.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

– Ensimmäisen valitusperusteen tutkittavaksi ottaminen siltä osin kuin se koskee varainhoitoasetuksen 73 a artiklan ja soveltamisasetuksen 85 b artiklan tulkintaa

32 SEUT 256 artiklan, Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 58 artiklan ensimmäisen kohdan ja unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 169 artiklan mukaan valituksessa on ilmoitettava täsmällisesti sekä se, miltä kaikilta osin tuomion kumoamista vaaditaan, että ne oikeudelliset perustelut, joihin erityisesti halutaan vedota tämän vaatimuksen tueksi. Tätä edellytystä ei täytä valitus, jossa ilman, että siinä esitettäisiin perusteluita, joilla erityisesti pyrittäisiin osoittamaan valituksenalaisen tuomion oikeudellinen virhe, vain kerrataan tai toistetaan sanasta sanaan unionin yleisessä tuomioistuimessa jo esitetyt perusteet ja perustelut.

33 Jos valittaja sen sijaan riitauttaa sen, miten unionin yleinen tuomioistuin on tulkinnut tai soveltanut unionin oikeutta, ensimmäisessä oikeusasteessa tarkasteltuja oikeuskysymyksiä voidaan käsitellä uudelleen muutoksenhakumenettelyssä. Mainitun menettelyn tarkoitus jäisi nimittäin osaksi toteutumatta, jollei valittaja voisi tällä tavoin perustaa valitustaan perusteisiin ja perusteluihin, joita on jo käytetty unionin yleisessä tuomioistuimessa.

34 Ensimmäisellä valitusperusteella pyritään nimenomaisesti asettamaan kyseenalaiseksi unionin yleisen tuomioistuimen ensimmäisessä oikeusasteessa esitetyn ensimmäisen kanneperusteen hylkäämiseksi tekemä tulkinta varainhoitoasetuksesta ja soveltamisasetuksesta. Valittaja kyseenalaistaa näin ollen vastauksen, jonka kyseinen tuomioistuin nimenomaisesti antoi valituksenalaisessa tuomiossa oikeuskysymykseen ja johon unionin tuomioistuimen valvonta voi kohdistua muutoksenhaussa.

35 Ensimmäinen valitusperuste on näin ollen otettava tutkittavaksi siltä osin kuin se koskee unionin yleisen tuomioistuimen tulkintaa varainhoitoasetuksen 73 a artiklasta ja soveltamisasetuksen 85 b artiklasta.

– Ensimmäisen valitusperusteen perusteltavuus siltä osin kuin se koskee unionin yleisen tuomioistuimen tulkintaa varainhoitoasetuksen 73 a artiklasta ja soveltamisasetuksen 85 b artiklasta

36 On muistutettava, että varainhoitoasetuksen 73 a artiklan mukaan ”[Euroopan unionin] saamiset kolmansilta ja kolmansien saamiset [unionilta] vanhentuvat viidessä vuodessa, sanotun kuitenkaan rajoittamatta asiaan sovellettavia erityissäännöksiä tai [unionin] omien varojen järjestelmästä tehdyn neuvoston päätöksen soveltamista. Vanhentumisajan alkamisajankohdasta ja vanhentumisajan keskeyttämisen edellytyksistä säädetään soveltamissäännöissä”. Toisaalta soveltamisasetuksen 85 b artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan ”vanhentumisaika, jota sovelletaan [unionin] saamisiin kolmansilta, alkaa päivästä, jona velalliselle veloitusilmoituksella ilmoitettu määräaika päättyy”.

37 Valittajan kanneperusteen, joka koski sitä, että pääsihteerin toisen päätöksen tekemispäivänä eli 7.10.2010 parlamentin vaatimus, jolla pyrittiin riidanalaisen summan palauttamiseen, oli varainhoitoasetuksen 73 a artiklan mukaan vanhentunut, hylkäämiseksi unionin yleinen tuomioistuin

katsoi ensiksi lähinnä valituksenalaisen tuomion 39 ja 40 kohdassa, että kyseisen artiklan ja soveltamisasetuksen 85 b artiklan säännöksiä yhdessä soveltaen vanhentumisaika oli alkanut vasta päivästä, jona valittajalle toisessa veloitusilmoituksessa ilmoitettu määräaika päättyi, eli 20.1.2011. Se katsoi tästä valituksenalaisen tuomion 41 kohdassa, että vanhentumisaika ei ollut alkanut 7.10.2010 eikä vanhentumisaika varsinkaan ollut päättynyt kyseisenä päivänä.

38 Valituksenalaisen tuomion 43 kohdassa unionin yleinen tuomioistuin katsoi toiseksi, että valittaja oli pyrkinyt myös moittimaan parlamenttia siitä, ettei tämä ollut noudattanut käsittelyaikojen kohtuullisuuden periaatteen mukaisia vaatimuksia, sillä kyseinen periaate on – oikeusvarmuuden perustavanlaatuinen vaatimus huomioiden – esteenä sille, että unionin toimielimet voisivat lykätä loputtomiin toimivaltansa käyttöä. Unionin yleinen tuomioistuin muistutti, että velvollisuus toimia kohtuullisessa ajassa hallintomenettelyissä on unionin oikeuden yleinen periaate, jonka noudattamisen unionin tuomioistuimet takaavat ja joka mainitaan Euroopan unionin perusoikeuskirjan 41 artiklan 1 kohdassa osana oikeutta hyvään hallintoon.

39 Katsottuaan, että kohtuullisessa ajassa toimimista edellytetään kaikissa tapauksissa, joissa sovellettavien säädösten vaietessa oikeusvarmuuden periaate tai luottamuksensuojan periaate ovat esteenä sille, että unionin toimielimet voisivat toimia ilman minkäänlaisia ajallisia rajoituksia, unionin yleinen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 45 ja 46 kohdassa, että käsiteltävässä tapauksessa varainhoitoasetuksessa tai soveltamisasetuksessa ei täsmennetä määräaikaa, jossa veloitusilmoitus on toimitettava, ja että näin ollen sen oli selvitettävä, oliko parlamentti noudattanut käsittelyaikojen kohtuullisuuden periaatteen mukaisia velvoitteitaan.

40 Valituksenalaisen tuomion 47 ja 49 kohdassa unionin yleinen tuomioistuin katsoi yhtäältä, että aika, joka kului valittajan vuonna 1999 tapahtuneen edustajantoimen päättymisen ja pääsihteerin toisen päätöksen tekemispäivän eli 7.10.2010 välillä, ei ole kaiken kritiikin ulottumattomissa, kun käsittelyaikojen kohtuullisuuden periaate otetaan huomioon. Toisaalta tosiseikat, joista asianomaista moititaan, liittyivät sellaisiin kirjanpitoasiakirjoihin, jotka olivat jo parlamentin hallussa, ja valittajan 13.7.1999 päivätyn kirjeen, jossa parlamentille esitettiin avustajakulukorvauksien maksamista koskevia yksityiskohtaisia sääntöjä koskeva selvennyspyyntö, olisi lisäksi pitänyt kiinnittää parlamentin huomio virheiden mahdollisuuteen.

41 Unionin yleinen tuomioistuin päätteli tästä valituksenalaisen tuomion 50 kohdassa, että parlamentin aloittama tarkastusmenettely olisi voitu aloittaa aikaisemmin ja että myös parlamentin pääsihteerin toinen päätös olisi voitu tehdä aikaisemmin, joten parlamentti ei ollut noudattanut käsittelyaikojen kohtuullisuuden periaatteen mukaisia velvoitteitaan.

42 Se katsoi kuitenkin, että käsittelyaikojen kohtuullisuuden periaatteen loukkaamista koskeva kanneperuste oli hylättävä, koska se voi johtaa toimen, jonka osalta kyseistä periaatetta on loukattu, kumoamiseen vain, jos kyseinen loukkaaminen oli vaikuttanut sen, jolle toimi on osoitettu, puolustautumisoikeuksien käyttämiseen. Unionin yleinen tuomioistuin katsoi kuitenkin valituksenalaisen tuomion 52 kohdassa, että käsiteltävässä tapauksessa valittaja ei ollut kyseiseen loukkaamiseen liittyvissä huomautuksissaan vedonnut argumentteihin, joissa olisi viitattu puolustautumisoikeuksien loukkaamiseen.

43 Tästä on todettava, että varainhoitoasetuksen 73 a artiklassa vahvistetaan yleinen sääntö, jonka mukaan unionin saamiset vanhentuvat viidessä vuodessa, ja viitataan sellaisen päivämäärän vahvistamisen, joka koskee tämän määräajan laskemista, osalta soveltamissääntöihin, jotka Euroopan komission on kyseisen asetuksen 183 artiklan nojalla vahvistettava.

44 Kyseisistä säännöksistä ilmenee yhtäältä, että varainhoitoasetuksen 73 a artiklaan ei sellaisenaan – ilman sen soveltamissääntöjä – voida hyödyllisesti vedota sen vahvistamiseksi, että unionin saaminen on vanhentunut.

45 Toisaalta on todettava, että kun unionin lainsäätäjä on vahvistanut tällä tavoin yleisen säännön, jossa säädetään viiden vuoden vanhentumisajasta, se on katsonut, että tällainen määräaika riittää suojaamaan velallisen intressejä, kun otetaan huomioon oikeusvarmuuden ja luottamuksensuojan periaatteiden vaatimukset, ja että se riittää siihen, että unionin elimet saavat takaisin perusteettomasti maksetut summat. Kuten julkisasiamies totesi ratkaisuehdotuksensa 50 kohdassa, varainhoitoasetuksen 73 a artiklalla pyritään erityisesti rajoittamaan ajallisesti mahdollisuutta periä unionin saamisia kolmansilta moitteettoman varainhoidon periaatteen noudattamiseksi. Kyseisessä 73 a artiklassa tällä tavoin vahvistetun säännön soveltamissäännöt voidaan vahvistaa vain näiden tavoitteiden mukaisesti.

46 Tästä on todettava, että soveltamisasetuksen 85 b artiklassa vahvistetaan vanhentumisajan alkamisajankohdaksi päivä, jona velalliselle veloitusilmoituksella – eli toimella, jolla tulojen ja menojen hyväksyjän suorittama saamisen vahvistaminen saatetaan velallisen tietoon ja tälle ilmoitetaan määräaika, johon mennessä maksu on suoritettava, soveltamisasetuksen 78 artiklan mukaisesti – ilmoitettu määräaika päättyy.

47 Kuten unionin tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 45 kohdassa, on kuitenkin todettava, ettei varainhoitoasetuksessa eikä soveltamisasetuksessa täsmennetä määräaikaa, jossa veloitusilmoitus on annettava tiedoksi sen jälkeen, kun asianomaisen saamisen taustalla oleva tapahtuma on tapahtunut.

48 Kuten valituksenalaisen tuomion 44 kohdassa muistutettiin, oikeusvarmuuden periaate edellyttää – sovellettavien säädösten vaietessa –, että asianomainen toimielin toteuttaa tiedoksi antamisen kohtuullisessa ajassa. Muussa tapauksessa tulojen ja menojen hyväksyjä, jonka on määritettävä veloitusilmoituksessa päivä, jona maksumääräaika päättyy ja joka soveltamisasetuksen 85 b artiklan sanamuodon mukaan on vanhentumisajan alkamisajankohta, voisi nimittäin vahvistaa vapaasti tämän alkamisajankohdan ilman minkäänlaista yhteyttä hetkeen, jona asianomainen saaminen syntyy, mikä olisi ilmeisellä tavalla oikeusvarmuuden periaatteen ja varainhoitoasetuksen 73 a artiklan päämäärän vastaista.

49 Tämän osalta on myönnettävä kyseinen 73 a artikla huomioiden, että veloitusilmoituksen tiedoksi antamista koskeva määräaika on katsottava kohtuuttomaksi, kun tiedoksi antaminen tapahtuu yli viiden vuoden jälkeen hetkestä, jona toimielin saattoi normaalisti vaatia saamistaan. Tällainen olettama voidaan kumota vain, jos asianomainen toimielin osoittaa, että noudattamastaan huolellisuudesta huolimatta toiminnassa aiheutunut viive johtuu velallisen käyttäytymisestä ja erityisesti tämän viivyttelystä tai vilpillisestä mielestä. Tällaisten todisteiden puuttuessa on siis todettava, että toimielin ei ole noudattanut käsittelyaikojen kohtuullisuuden periaatteen mukaisia velvoitteitaan.

50 Kuten unionin yleinen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 46–50 kohdassa, käsiteltävässä tapauksessa parlamentti teki ja antoi valittajalle tiedoksi pääsihteerin toisen päätöksen ja toisen veloitusilmoituksen vasta vuoden 2010 lokakuussa, kun taas asianomaisen edustajantoimi oli päättynyt vuonna 1999, parlamentti sai kyseiset tosiseikat tietoonsa 18.3.2005, jolloin OLAFin loppuraportti toimitettiin sen tietoon, ja parlamentilla oli ennen kyseistä päivämäärää kyseisiin tosiseikkoihin liittyviä kirjanpitoasiakirjoja. Koska todisteita asianomaisen sellaisesta käyttäytymisestä ei ollut, jolla kyseinen viive voitaisiin selittää, unionin yleinen tuomioistuin katsoi perustellusti, ettei parlamentti ollut käsiteltävässä tapauksessa noudattanut käsittelyaikojen kohtuullisuuden periaatteeseen perustuvia velvoitteitaan.

51 Kun unionin yleinen tuomioistuin katsoi valituksenalaisen tuomion 51 ja 52 kohdassa, ettei tämä käsittelyaikojen kohtuullisuuden periaatteen loukkaaminen voinut johtaa pääsihteerin toisen päätöksen kumoamiseen, koska valittaja ei ollut osoittanut, että loukkaaminen oli vaikuttanut puolustautumisoikeuksiin, se kuitenkin erehtyi päätelmistä, jotka on tehtävä käsittelyaikojen kohtuullisuuden periaatteen loukkaamisesta, kun unionin lainsäätäjä on antanut luonteeltaan yleisen säännöksen, jonka mukaan unionin toimielinten on toimittava tietyssä ajassa.

52 Kun unionin lainsäätäjä on hyväksynyt – kuten tämän tuomion 45 kohdassa todettiin – yleisen säännön, jonka mukaan – kuten varainhoitoasetuksen 73 a artiklasta ilmenee – unionin saamiset kolmansilta vanhentuvat viidessä vuodessa, se on nimittäin pyrkinyt antamaan unionin mahdollisille velallisille takuun, jonka mukaan niihin ei kyseisen määräajan päättymisen jälkeen lähtökohtaisesti voitaisi oikeusvarmuuden ja luottamuksensuojan vaatimusten nojalla kohdistaa tällaisten saamisten takaisinperintätoimenpiteitä, eikä näiden siis tarvitse esittää näiden saamisten osalta todisteita siitä, etteivät he ole niiden velallisia.

53 On siis otettava huomioon unionin lainsäätäjän tällä tavoin selvästi ilmaisema tahto rajoittaa ajallisesti toimielinten mahdollisuutta periä unionin saamisia kolmansilta päätelmien tekemiseksi toteamuksesta, joka koskee sitä, ettei yksi kyseisistä toimielimistä ole noudattanut käsittelyaikojen kohtuullisuuden periaatteen mukaisia velvoitteitaan.

54 Kun otetaan huomioon oikeusvarmuuden ja luottamuksensuojan vaatimukset, jotka ovat lainsäätäjän tämän tahdon taustalla, unionin yleisen tuomioistuimen valituksenalaisen tuomion 51 kohdassa mainitsemalla oikeuskäytännöllä, jonka mukaan käsittelyaikojen kohtuullisuuden periaatteen loukkaaminen voi johtaa riidanalaisen toimen kumoamiseen vain, jos tällä tavoin loukataan puolustautumisoikeuksia, ei ole käsiteltävässä tapauksessa merkitystä.

55 Koska käsiteltävässä tapauksessa unionin yleinen tuomioistuin totesi, että parlamentti ei ollut noudattanut käsittelyaikojen kohtuullisuuden periaatteen mukaisia velvoitteitaan, se ei tässä tilanteessa voinut – oikeudellista virhettä tekemättä – pidättäytyä pääsihteerin toisen päätöksen kumoamisesta sillä perusteella, ettei valittaja ollut vedonnut puolustautumisoikeuksien loukkaamiseen.

56 Tästä seuraa, että unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi virheellisesti valittajan ensimmäisen kanneperusteen.

57 Kaiken edellä esitetyn perusteella valituksenalainen tuomio on kumottava siltä osin kuin se koskee asiaa T-560/10, eikä asianosaisten esittämiä muita perusteita ja perusteluja ole tarpeen tutkia.

Kanne unionin yleisessä tuomioistuimessa

58 Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 61 artiklan ensimmäisessä kohdassa todetaan, että kun valituksenalainen tuomio kumotaan, unionin tuomioistuin voi itse ratkaista asian lopullisesti, jos asia on ratkaisukelpoinen.

59 Käsiteltävässä asiassa unionin tuomioistuin katsoo, että Nencinin nostama kumoamiskanne unionin yleisessä tuomioistuimessa on ratkaisukelpoinen ja että asia on näin ollen ratkaistava lopullisesti.

60 Valittajan ensimmäinen peruste, joka koskee vanhentumista ja käsittelyaikojen kohtuullisuuden periaatteen loukkaamista, on hyväksyttävä tämän tuomion 48–50 kohdassa esitetyistä syistä.

61 Pääsihteerin toinen päätös ja toinen veloitusilmoitus on näin ollen kumottava.

Oikeudenkäyntikulut

62 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 184 artiklan 2 kohdassa todetaan, että jos valitus on perusteeton tai jos valitus on hyväksytty ja unionin tuomioistuin itse ratkaisee riidan lopullisesti, se tekee ratkaisun oikeudenkäyntikuluista.

63 Työjärjestyksen 138 artiklan 1 kohdan, jota sovelletaan saman työjärjestyksen 184 artiklan nojalla muutoksenhakumenettelyyn, mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Saman määräyksen mukaan unionin tuomioistuin voi kuitenkin päättää, että asianosainen vastaa omien kulujensa lisäksi osasta toisen asianosaisen kuluja, jos tämä on perusteltua asiassa ilmenneiden seikkojen vuoksi.

64 Käsiteltävässä asiassa on todettava yhtäältä, että valittaja on hävinnyt valituksen siltä osin kuin on kyse asiasta T-431/10. On toisaalta todettava, että parlamentti on hävinnyt valituksen siltä osin kuin on kyse asiasta T-560/10. Koska kumpikin asianosainen on vaatinut oikeudenkäyntikulujensa korvaamista, parlamentin on näin ollen vastattava omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja se on velvoitettava korvaamaan kolme neljäsosaa valittajan oikeudenkäyntikuluista tämän valituksen yhteydessä.

65 Parlamentti vastaa oikeudenkäyntikuluista ensimmäisessä oikeusasteessa asiassa T-560/10.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (toinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Unionin yleisen tuomioistuimen tuomio Nencini vastaan parlamentti (T-431/10 ja T-560/10, EU:T:2013:290) kumotaan siltä osin kuin se koskee asiaa T-560/10.

2) Euroopan parlamentin pääsihteerin 7.10.2010 tekemä päätös, joka koskee tiettyjen sellaisten summien takaisin perimistä, jotka entinen Euroopan parlamentin jäsen Riccardo Nencini sai matka- ja avustajakulukorvauksina, sekä Euroopan parlamentin varainhoidon pääosaston pääjohtajan 13.10.2010 päivätty veloitusilmoitus nro 315653 kumotaan.

3) Euroopan parlamentti vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja se velvoitetaan korvaamaan kolme neljäsosaa Riccardo Nencinin oikeudenkäyntikuluista tämän valituksen yhteydessä.

4) Euroopan parlamentti vastaa oikeudenkäyntikuluista ensimmäisessä oikeusasteessa asiassa T-560/10.

5) Valitus hylätään muilta osin.

Allekirjoitukset